

ESTUDI QUALITATIU SOBRE BRETXES DIGITALS · 2024

01

Col·lectiu: dones migrades
que treballen en el sector
de les cures

SOBRE L'HOSPITALET 6.0

És una proposta de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat amb l'objectiu de situar la ciutat **a l'avantguarda de les tecnologies digitals**, sense deixar ningú enrere.

La iniciativa sorgeix del reconeixement i el compromís del municipi amb la Carta catalana pels drets i responsabilitats digitals, i pretén impulsar la transformació digital en els **6 districtes que formen la localitat**.

Les prioritats de L'Hospitalet 6.0 són **la lluita contra la bretxa digital, el foment del talent i la reconversió professional en l'àmbit digital, la digitalització de l'Administració** i la relació amb la ciutadania, així com **la transformació digital del teixit econòmic i productiu** del territori.

Permís per compartir

Aquesta publicació està protegida per la llicència internacional Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 (CC BY-SA 4.0).

Publicat

Juliol del 2025

Avís legal

La informació i les opinions exposades en aquest informe no reflecteixen necessàriament l'opinió oficial de MWCapital. La Fundació no garanteix l'exactitud de les dades incloses en aquest informe. Ni la Fundació ni cap persona que actuï en nom de la Fundació serà considerada responsable de l'ús que es pugui donar a la informació que conté.

ÍNDEX

ALTRES

ENFOCAMENT I PERSPECTIVES

PART 1

METODOLOGIA DE L'ESTUDI

PART 2

RESULTATS I PROPOSTES

PART 3

DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

PART 4

ENFOCAMENT I PERSPECTIVES

PART 1

Introducció a l'informe

Context del col·lectiu estudiat

Aspectes de l'ús d'internet analitzats

Objectius de l'estudi

INTRODUCCIÓ A L'INFORME

En un món cada vegada més digitalitzat, l'accés equitatiu a la tecnologia en general i a internet en particular s'ha convertit en un factor determinant per a la inclusió social i la participació activa de la ciutadania. No obstant això, malgrat els avenços tecnològics, persisteixen **desigualtats significatives pel que fa a l'accés i a l'ús efectiu de les eines digitals**, sobretot entre els col·lectius més vulnerables.

En resposta a aquesta problemàtica i com a part de la seva estratègia de digitalització anomenada L'Hospitalet 6.0, l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat i la Fundació Mobile World Capital Barcelona (d'ara endavant: MWCcapital) van dur a terme un **estudi mitjançant una enquesta quantitativa** sobre la situació d'inclusió social de la ciutadania en relació amb les bretxes digitals en el municipi.¹

Atès que l'enquesta quantitativa va aportar una sèrie de conclusions generals sobre el nivell d'inclusió digital de la població, es va decidir dur a terme a continuació un **estudi qualitatiu**. Per fer-lo, es van identificar **cinc col·lectius en situació de vulnerabilitat**.

L'estudi qualitatiu va tenir com a objectiu explorar i entendre com impacten les bretxes digitals en la seva quotidianitat, i dissenyar i desenvolupar propostes per tal de pal·liar-la. Un dels col·lectius identificats va ser el de **dones migrades que treballen en el sector de les cures**.

¹ Institut Opinòmetre, MWCcapital, Ajuntament de L'Hospitalet, 2022

² Margarit Segura, 2008

El present informe, fet en col·laboració amb els serveis municipals de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat, la Fundació Akwaba, l'Associació Cultura Tretze i MWCcapital, **forma part, doncs, d'una sèrie de sis (els dels cinc col·lectius i un informe global)**. Es proposa entendre la realitat del col·lectiu de dones migrades en relació amb les bretxes digitals, i proposar solucions concretes i col·laboratives que promoguin una inclusió digital equitativa i sostenible.

L'Hospitalet de Llobregat, situada a l'àrea metropolitana de Barcelona, s'ha caracteritzat històricament per ser una **ciutat d'acollida**. Des de fa dècades, ha rebut nombroses persones a la recerca d'oportunitats millors. En concret, a partir dels **anys 2000**, s'ha incrementat l'**arribada de dones migrades**, en particular les **dedicades al sector de les cures**, que afronten desafiaments significatius: des de la manca de regularització en la seva situació administrativa fins a les bretxes digitals. L'accés limitat a internet, la manca d'habilitats digitals i l'escassetat de dispositius adequats **els dificulten la integració i el desenvolupament tant laboral com social**. A més, l'entorn laboral demana un nivell elevat de dedicació, la qual cosa deixa poc marge per a les activitats de formació.²

CONTEXT DEL COL·LECTIU ESTUDIAT

→ L'HOSPITALET, CIUTAT D'ACOLLIDA	→ EL COL·LECTIU DE DONES MIGRADES	→ LES BRETXXES DIGITALS	→ EL SECTOR DE LES CURES
L'Hospitalet de Llobregat, des dels seus inicis, ha experimentat una transformació contínua. D'una banda, a causa dels fluxos de migració interna del segle XX, sobretot en els anys 60. D'altra banda, a causa dels fluxos migratoris externs durant els primers anys del nou mil·lenni, amb una aflluència majoritària provinent de països en desenvolupament. Els residents estrangers representen un 33,19% de la població total.³ Aquesta diversitat es manifesta en la coexistència de al voltant de 180 nacionalitats a la ciutat. Els països més representats són: el Marroc, Colòmbia, Hondures, el Perú, el Pakistan i Bolívia.⁴ La ciutat compta amb sis districtes i una densitat de població d'uns 21.000 habitants per quilòmetre quadrat.^{5, 6} ³ Centre d'Estudis Demogràfics, s.f. ⁴ Institut d'Estadística de Catalunya, s.f. ⁵ Institut d'Estadística de Catalunya, s.f. ⁶ Margarit Segura, 2008	Les nacionalitats més representades dins del col·lectiu de dones migrades són l'hondurenya, la colombiana, la peruana i la marroquina.⁷ En arribar a Espanya, moltes d'aquestes dones no compten amb una situació administrativa regularitzada. Això els dificulta l'accés a una ocupació remunerada, a programes públics de formació i suport i a un habitatge digne.⁸ Aquesta problemàtica s'accentua en aquelles que no tenen estudis superiors, que sovint inicien la seva activitat laboral en el sector de les cures de manera informal.⁹ ⁷ Institut d'Estadística de Catalunya, s.f. ⁸ Monguí Monsalve et al., 2022 ⁹ Fajul i Gálvez-Iniesta, 2020	De manera global, les bretxes digitals afecten en un grau més alt les dones que els homes, exacerbades per les inequitats de gènere.¹⁰ A més, el nivell de connectivitat de les persones d'origen estranger és inferior al de les d'origen nacional. També els seus coneixements digitals, més enllà del maneig bàsic de les xarxes socials, emprades per comunicar-se i, en el cas de les dones, exercir el seu rol de cuidadores.^{11; 12} ¹⁰ Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital, 2023 ¹¹ Institut Opinòmetre, MWCcapital, Ajuntament de L'Hospitalet, 2022 ¹² Monguí Monsalve et al., 2022	Les dones migrades que treballen en el sector de les cures ocupen la major part del seu temps diari en les cures, tant en l'àmbit laboral com en el personal, i també els suposa un esforç físic. Això els fa disposar de poc temps i energia per aprendre noves habilitats digitals o aprofundir en les que ja tenen. Així mateix, cal destacar que, com que moltes treballen en llars d'altres persones, algunes de manera interna, el seu accés i ús dels dispositius està sovint subjecte a l'equipament i possibilitats d'aquestes llars, i a si se'ls permet o no l'ús per a finalitats personals.¹³ Per tot el que s'ha dit, és necessari posar el focus en aquest col·lectiu. Les dones representen una proporció considerable dins de la població migrada de la ciutat, un 52,80%, i fan front a nombroses dificultats a causa de la intersecció de diverses vulnerabilitats.¹⁴ ¹³ Domínguez Alegría, 2018 ¹⁴ Margarit Segura, 2028

ASPECTES DE L'ÚS D'INTERNET ANALITZATS

Per a l'estudi de les bretxes digitals, es prenen en consideració les dimensions següents:¹⁵

1. ACCÉS A INTERNET

Possibilitat material d'accedir a internet (connexió i tipus de connexió) i de comptar amb dispositius digitals (ordinador, *smartphone*, tauleta, etc.).

2. FORMES D'ÚS D'INTERNET I MOTIVACIONS

Freqüència de l'ús d'internet, tipus d'activitats que es fan online (per a l'oci, el treball o la formació), beneficis que poden generar per a la qualitat de vida i experiència d'ús.

3. HABILITATS DIGITALS I NIVELL DE COMPETÈNCIES

De les habilitats bàsiques, com les activitats de comunicació, a les habilitats més avançades, que estan menys esteses.

4. CONEIXEMENT, ÚS I OPINIÓ DELS SERVEIS DIGITALS MUNICIPALS

...per part del col·lectiu estudiat.

¹⁵ Gómez Crespo i De la Torre Cuellar, 2021

OBJECTIUS DE L'ESTUDI

Aquest estudi qualitatiu té l'objectiu general de **conèixer en profunditat les realitats en relació amb les bretxes digitals del col·lectiu de dones migrades a L'Hospitalet de Llobregat**.

Els seus objectius específics són:

OE1

Generar coneixement sobre les experiències, creences, actituds, pràctiques, percepcions i dificultats en relació amb les bretxes digitals. Focalitzar-se en l'accés i ús de les TIC, les habilitats i competències digitals, i el coneixement i ús dels serveis digitals municipals.

OE2

Aprofundir en aspectes concrets de les bretxes digitals que afecten el col·lectiu de dones migrades que treballen en el sector de les cures, focalitzant-se en temàtiques específiques detectades prèviament, així com en d'altres de noves que puguin sorgir per part de les participants.

OE3

Codissenyar propostes d'acció dirigides a pal·liar les desigualtats digitals identificades en les dones migrades que treballen en el sector de les cures, tenint en compte les necessitats, reptes, dificultats i barreres detectades.

METODOLOGIA DE L'ESTUDI

PART 2

Característiques de les persones
participants

Disseny de l'estudi i eines utilitzades

CARACTERÍSTIQUES DE LES PERSONES PARTICIPANTS

El col·lectiu de les participants en l'estudi va ser definit segons aquestes variables:

“Dones majors de 18 anys procedents de països extracomunitaris, sense estudis o amb un nivell d'estudis bàsics que, amb independència de la seva situació regularitzada o no a Espanya, treballen de manera remunerada en el sector de les cures.”

La majoria eren mares, amb fills petits. Només 1 tenia fills adults, i 2 no tenien fills. La majoria tenien parella i vivien amb ella, i al seu torn compartien l'habitatge amb altres persones o famílies.

Es va contactar amb un total de **13 dones** i es va comptar amb la participació de **9 d'elles**, de les quals **6** van participar en les entrevistes semiestructurades i **8**, en la sessió de grup focal. L'Associació Cultura Tretze i la Fundació Akwaba van funcionar com a pont per contactar amb les participants.

Tenien entre 28 i 59 anys, i provenien sobretot de l'Amèrica Llatina (Veneçuela, Hondures, Colòmbia, l'Argentina, l'Equador i Bolívia), a més de 2 dones provinents del Marroc. Feia entre 1 i 6 anys que vivien a Espanya. Pel que fa als barris de residència, es van esmentar Granvia Sud, Santa Eulàlia i Bellvitge.

DISSENY DE L'ESTUDI I EINES UTILITZADES

Per a la realització de l'estudi, **es van emprar metodologies qualitatives**, que permeten analitzar la realitat des de les experiències i significats generats per les mateixes persones segons la seva quotidianitat, emocionalitat, creences, necessitats, perspectives, experiències, vivències, etc.¹⁶

¹⁶ Penalva Verdú et al., 2015

→ 1. REVISIÓ BIBLIOGRÀFICA

Per contextualitzar la temàtica de l'estudi, es va dur a terme una revisió bibliogràfica que va permetre establir-ne els fonaments teòrics i orientar la formulació de preguntes per a les entrevistes.

A més, aquesta revisió va proporcionar una base per avaluar la rellevància i originalitat de l'estudi en el context acadèmic. Es va efectuar, així mateix, una aproximació a les recerques recents en la temàtica de les bretxes digitals a nivell local, regional i nacional.

→ 2. ENTREVISTES SEMIESTRUCTURADES

Amb la informació obtinguda, es va esbossar un **guió d'entrevista semiestructurada**, organitzada en dos apartats:

- Recollida de dades sociodemogràfiques de les participants, amb l'objectiu d'entendre millor la mostra de l'estudi i de mantenir el rigor en la selecció.
- Preguntes orientades a conèixer l'experiència personal de cada participant.

Es van fer **6 entrevistes semiestructurades** d'aproximadament **1 hora**, en modalitat **telefònica**.

El guió es va confeccionar prenent les **quatre dimensions de les bretxes digitals** (esmentades en l'apartat de Context) com a punt de partida, i aprofundint de manera més específica en el col·lectiu estudiat.

Les entitats i serveis municipals van participar en la validació d'aquesta eina.

DISSENY DE L'ESTUDI I EINES UTILITZADES

→ 3. GRUP FOCAL

Posteriorment a les entrevistes semiestructurades, es va fer **una sessió de grup focal de 2,5 hores**, en la qual van participar **8 dones**. La sessió es va dur a terme al **Centre Cultural Santa Eulàlia**. Aquesta eina va permetre recopilar dades a través de la interacció grupal.

En el guió emprat durant la sessió, es van incorporar tòpics d'interès derivats de les entrevistes semiestructurades.

→ 4. SESSIÓ DE CODISSENY

Finalment, es va dur a terme **una sessió de codisseny de 2 hores**, en la qual van participar les entitats, els serveis municipals, MWCcapital i dones participants de l'estudi.

La sessió es va preparar a partir dels resultats obtinguts en les entrevistes semiestructurades i el grup focal, amb l'objectiu de codissenyar propostes d'acció dirigides a pal·liar les desigualtats digitals.

RESULTATS I PROPOSTES

PART 3

Resultats de les entrevistes
semiestructurades i el grup focal

Solucions proposades per
les participants

Propostes d'acció sorgides
en la sessió de codisseny

RESULTATS DE LES ENTREVISTES SEMIESTRUCTURADES I EL GRUP FOCAL

Els resultats presentats a continuació estan **organitzats d'acord amb les quatre dimensions de les bretxes digitals** esmentades en l'apartat de Context.

→ 1. ACCÉS A INTERNET

Les dones participants fan front a limitacions serioses, ja que no sempre es poden connectar a internet quan i on ho necessiten.

● Manca de dispositius

Sovint, no compten amb el software ni els dispositius apropiats. Encara que totes les participants disposen d'un *smartphone*, moltes expressen el desig de comptar amb altres dispositius (tauletes o ordinadors) per aprofitar millor les possibilitats que ofereix internet, sobretot en termes de formació i oportunitats laborals.

● El pes dels factors culturals

Mentre que totes les dones llatinoamericanes tenen i gestionen els seus propis telèfons mòbils, en el cas de les dues dones marroquines presents en aquest estudi, els dispositius estan en mans dels seus marits, i elles només els utilitzen per a assumptes molt específics. Aquesta dinàmica limita la seva capacitat per desenvolupar habilitats digitals més àmplies.

Totes aquestes dificultats restringeixen de manera significativa les oportunitats de les dones per adquirir coneixements i per participar plenament en l'entorn laboral modern, i agreuja encara més les bretxes digitals.

● Manca de connexió

Sovint, aquestes dones es queden sense dades mòbils en moments crítics, com durant els viatges. A causa del desconeixement del país d'acollida, confien en aplicacions de geolocalització per desplaçar-se. Per això, moltes expressen haver fet front a grans dificultats en aquest sentit, sobretot quan eren novingudes a Espanya.

A més, en dedicar-se moltes d'elles a la cura de persones grans, els problemes amb l'accés a internet amplifiquen el seu aïllament, ja que moltes vegades no tenen temps per sortir a recarregar les dades mòbils, o no disposen de wifi en els domicilis on treballen. Això els impedeix comunicar-se amb les famílies d'origen, la principal via de contacte emocional que tenen.

I per acabar, la compra de paquets de dades competeix, entre altres coses, amb l'ús d'aplicacions per a lectura.

“A la feina, quan cuidava la persona gran amb qui estava, és clar, de vegades se m'acabava el paquet de dades fins que arribava el seu fill, de vegades als dos o tres dies podia anar a recarregar, perquè no la podia deixar sola. Llavors en tres dies de vegades no havia parlat amb la meva mare i no sabia res dels nens, no hi havia wifi en aquesta casa.”

RESULTATS DE LES ENTREVISTES SEMIESTRUCTURADES I EL GRUP FOCAL

→ 2. FORMES D'ÚS D'INTERNET I MOTIVACIONS

● Ús comunicatiu

L'ús principal que fan les participants de les TIC és relacional, sobretot per mantenir-se comunicades amb les seves famílies als països d'origen. WhatsApp és l'aplicació preferida, encara que també fan servir Facebook, Telegram, Instagram, YouTube, TikTok i Skype.

D'altra banda, la col·laboració entre les nouvingudes a Espanya és crucial. Algunes han construït grups online amb compatriotes centrades en la recerca de feina o de suport mutu.

“Jo vaig trobar la meva gent, es podria dir, del meu barri. Totes les noies que eren aquí les vaig trobar per Facebook. Les veia, perquè l'aplicació crec que té l'origen i teníem totes igual Tegucigalpa, que és la capital. Llavors em van anar apareixent en comú. Llavors les vaig anar trobant i també tenia: ciutat actual Barcelona.”

Pel que fa a les possibilitats que ofereix el món digital per generar xarxes al nou país, comenten que prefereixen conèixer persones de manera més tradicional, cara a cara, però després d'un primer contacte, aquests vincles se sostenen a través de WhatsApp.

● Ús laboral i monetari

WhatsApp és emprat per les dones del col·lectiu també per a assumptes laborals, tant per buscar ofertes de feina (sobretot a través de grups) com per mantenir-se en contacte amb els seus ocupadors.

Quan es tracta d'enviar diners als països d'origen, les dones afronten desafiaments derivats de la seva situació irregular a Espanya. La majoria no disposa d'un compte bancari, i això els impedeix utilitzar els serveis bancaris per enviar diners de manera ràpida i segura. En el seu lloc, es veuen obligades a recórrer a serveis com Western Union o similars, en els quals moltes no confien plenament. Desconeixen, però, altres alternatives.

Algunes esmenten l'ús de portamonedes o carteres digitals per rebre pagaments dels seus ocupadors o fer pagaments elles mateixes. Ara bé, no totes estan familiaritzades amb aquestes eines, que d'altra banda presenten més limitacions que un compte bancari online.

● Ús en l'oci i les compres

Menys freqüents són els usos relatius a l'oci i l'entreteniment. Les dones recorren a plataformes com YouTube, Netflix i WattPad. Ara bé, les que són de pagament veuen restringit el seu ús per limitacions econòmiques.

Pel que fa a les plataformes de compres online, algunes participants les utilitzen amb regularitat, mentre que d'altres no han fet mai una compra d'aquest tipus. La preocupació per la seguretat en l'ús d'aquestes plataformes sorgeix de manera repetida, i es constaten creences errònies.

“Perquè jo els dic que tinc por de comprar online; sento que pagaré i no m'arribarà.”

→ 3. HABILITATS DIGITALS I NIVELL DE COMPETÈNCIES

● Competències més generalitzades

El grup en general mostra habilitats digitals bàsiques, dirigides a l'ús d'eines com WhatsApp. Però quan fan front a tasques més complexes, com el maneig d'aplicacions menys familiars o la cerca d'informació a internet, els falten coneixements per abordar-les. La majoria de les participants no han rebut formació reglada en l'àmbit digital.

● Situacions de risc a Internet

La manca d'habilitats digitals representa una amenaça per a la seguretat personal i la ciberseguretat. Diverses participants expliquen que, quan buscaven feina, sobretot després d'arribar a Espanya, es van trobar amb anuncis enganyosos que aparentaven ser per a feines de neteja, però després resultaven ser per a treballs sexuals.

A més, esmenten haver patit estafes a través de missatges i de WhatsApp, cosa que agreuja la seva vulnerabilitat i la sensació d'inseguretat davant del món digital. Aquesta situació posa de manifest la necessitat urgent d'informació fiable i educació en ciberseguretat.

● Dificultats per adquirir competències

Les participants expressen interès per obtenir més competències digitals, així com per formar-se i créixer laboralment. Ara bé, troben moltes limitacions en aquest sentit.

D'una banda, la manca de regularització a Espanya els impedeix inscriure's en cursos reglats gratuïts, ja que molts requereixen documentació oficial com el NIE. A més, el temps és un recurs escàs, ja que han de prioritzar la feina per sostenir-se econòmicament, sense oblidar les tasques a la seva pròpia llar i les de la maternitat. I els problemes de disponibilitat de dispositius com ordinadors o tauletes representen un obstacle addicional.

“Però jo per la feina no el vaig poder fer. Van donar tres dies i a la tarda, és clar, perquè això també és que no pots, no pots accedir-hi, per això jo també he preguntat, i online no hi ha de vegades una classe que ja estigui gravada. Llavors per aquí aquesta limitació d'horaris i dies que podria estar solucionada.”

Sí que veuen en la formació una oportunitat per crear comunitat, conèixer gent nova i establir vincles.

“Com que combinaria les dues coses, aquesta possibilitat de socialitzar una mica més i de conèixer gent i d'arrelar una mica en el lloc on som, oferir que si jo sé utilitzar l'ordinador t'ensenyó a tu que no en saps tant.”

RESULTATS DE LES ENTREVISTES SEMIESTRUCTURADES I EL GRUP FOCAL

→ 4. CONEIXEMENT, ÚS I OPINIÓ DELS SERVEIS DIGITALS MUNICIPALS

● Sistema d'acollida

Algunes participants relaten que quan arriben al nostre país el sistema d'acollida és important per a elles. De vegades no entenen les explicacions dels serveis d'informació i necessiten crear relacions de confiança. En aquest sentit, manifesten que l'accés a la informació online no és senzill i s'hauria de combinar amb interaccions presencials.

Si bé tots els serveis de l'Ajuntament ofereixen l'opció de fer les gestions de manera presencial, aquest col·lectiu no sempre està al corrent d'aquesta possibilitat.

● Primers serveis utilitzats

L'ús dels serveis digitals municipals és més intensiu al principi de la seva arribada, ja que se centra a fer els primers tràmits, com gestionar ajudes econòmiques o posar-se en contacte amb els serveis de salut a través de l'aplicació La Meva Salut.

Ara bé, moltes participants fan front a barreres significatives a causa de la seva situació irregular, que els impedeix accedir a nombrosos serveis online. I diverses dones comenten que els resulta més fàcil acostar-se presencialment als llocs per obtenir la informació necessària sobre els tràmits relacionats amb la seva arribada al nou país.

Durant les converses, comparteixen experiències sobre serveis dels quals altres participants no tenen coneixement. Això evidencia la manca d'informació accessible i clara, tant online com offline.

● Protecció a la infància

Algunes dones expressen por al fet que els serveis municipals poguessin declarar en situació de desamparament els menors al seu càrrec per la manca de recursos econòmics. Això es funda en rumors no verificats o en comentaris en plataformes com YouTube.

“El que et diuen és que, per exemple, si no tens com mantenir els teus fills, llavors te'ls treuen perquè estàs demanant ajudes i aquestes coses. Hi ha vídeos a les xarxes que diuen això.”

Tanmateix, una de les participants comparteix la bona experiència que ha tingut amb els serveis socials, el bon tracte cap a ella i la comunicació fluida entre la treballadora social i la seva família.

“A mi em va dir una noia que venia aquí que m'hi podia acostar perquè em podien donar ajuda perquè tinc dos nens al meu càrrec i no tenia feina en aquell moment. I així hi vaig arribar. Llavors d'aquí em van derivar a tot el que ara conec.”

En definitiva, la vulnerabilitat d'aquestes dones actua com una barrera a l'accés digital, per la qual cosa la proximitat i disponibilitat de serveis presencials, o almenys l'accessibilitat dual, són essencials per facilitar el seu accés a la informació i la seva integració en el nou país.

SOLUCIONS PROPOSADES PER LES PARTICIPANTS

Les solucions proposades per les participants apunten a **accions que hauria de desenvolupar l'Administració local** per promoure la seva integració digital, amb un enfocament inclusiu que tingui en compte les seves circumstàncies individuals:

● Crear punts d'ajuda presencials

Es necessiten punts d'assistència a la ciutat, accessibles en qualsevol moment, per resoldre dubtes i proporcionar orientació personalitzada.

● Oferir formació adaptada

Cal assegurar-se que hi hagi cursos i tallers adaptats a les necessitats i horaris d'aquestes dones, i que s'eliminen les barreres relacionades amb la manca de regularització. Això ha d'incloure capacitacions sobre competències digitals i altres àrees rellevants per al seu desenvolupament professional.

● Generar sinergies entre elles

Establir xarxes de suport en les quals les dones que tenen més experiència puguin ajudar les que en tenen menys, crearia oportunitats per a aquestes darreres.

PROPOSTES D'ACCIÓ SORGIDES EN LA SESSIÓ DE CODISSENY

Les propostes d'acció s'han desenvolupat **partint de les barreres identificades pel grup de dones participants** (esmentades en l'apartat anterior).

De manera conjunta entre els serveis municipals de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat, MWCcapital, les entitats Fundació Akwaba i Associació Cultura Tretze i dones participants de l'estudi, **s'han codissenyat iniciatives en tres àrees.**

→ 1. ACTIVITATS DE FORMACIÓ

Els serveis municipals s'han d'assegurar d'**oferir activitats de formació adequades a les necessitats de les dones d'aquest col·lectiu**, en termes d'horaris i modalitats de cursos, i sense traves degudes a la seva situació administrativa irregular.

- Cal destacar la seva impossibilitat d'accedir, per aquesta raó, a programes d'ocupació oficials com els dels centres relacionats amb el Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC).
- Un suggeriment relatiu a la formació online és fer-la a través de plataformes com Facebook Live o YouTube, ja que les participants hi estan força familiaritzades.
- Diferents equipaments i programes municipals ja ofereixen capacitació presencial en habilitats digitals, que es podria adaptar a les necessitats específiques del col·lectiu.
- A més, caldria donar més protagonisme en aquestes activitats a les entitats del teixit associatiu local que coneixen millor aquest col·lectiu.
- També es podria dissenyar un pla de pràctiques professionals per a alumnes universitaris i de formació professional, a través d'acords entre entitats, centres educatius i l'Ajuntament. El treball pràctic es faria en projectes d'acompanyament per a dones migrades, que els facilitessin recursos digitals i els formessin sobre ells.

PROPOSTES D'ACCIÓ SORGIDES EN LA SESSIÓ DE CODISSENY

→ 2. VIES DE COMUNICACIÓ

Caldria **adaptar les vies de comunicació actuals dels serveis municipals per arribar a aquest col·lectiu:**

- S'haurien d'explorar en profunditat els canals habituals i actualitzar-los amb l'objectiu de fer més accessible la informació a les dones. Durant aquest estudi, WhatsApp i Facebook van aparèixer com les aplicacions més populars. A més, és essencial entendre quins canals són més utilitzats segons el país d'origen.
- Adaptar les vies de comunicació permetrà assegurar que els recursos disponibles avui dia en els quals es proporcionen dispositius, assistència digital presencial i wifi siguin aprofitats plenament. És el cas de serveis municipals com Torre Barrina, Digitalitza't, les biblioteques i els centres culturals.
- Seria útil identificar i establir persones de referència dins de la comunitat per facilitar la comunicació amb les institucions. Aquestes figures de confiança poden oferir suport a les nouvingudes, involucrant-se en un servei d'acompanyament digital. Així mateix, es podrien desenvolupar iniciatives entre les entitats que operen en el territori i els serveis municipals.

→ 3. ALIANCES I COL·LABORACIONS

Es considera que **desenvolupar aliances amb institucions i organismes que ofereixen préstecs de dispositius** com ordinadors portàtils i mòbils, **així com espais amb accés gratuït a internet**, seria força beneficiós. Aquestes col·laboracions maximitzarien l'ús dels recursos disponibles.

També s'advoca per **crear sinergies i col·laboracions entre les entitats que treballen amb dones migrades i els diferents serveis municipals**. Cal revisar els plans estratègics vigents, com el Pla Local d'Acció Comunitària per a la Inclusió Social (PLACI), i quins projectes locals s'estan desenvolupant en qüestions de digitalització. Això permetrà entendre millor els recursos disponibles i enfortir les connexions entre les parts interessades, alhora que identificar les xarxes de suport existents dins de la comunitat.

DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

PART 4

Discussió i conclusions

DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

El present estudi ha posat de manifest les **implicacions profundes de les bretxes digitals en la vida de les dones migrades que treballen en el sector de les cures** a L'Hospitalet de Llobregat. S'ha evidenciat com l'accés limitat a internet i als dispositius, el tipus d'ús i la manca d'habilitats digitals afecten significativament la seva formació i la seva integració social i laboral.

L'accés a internet presenta limitacions vinculades estretament amb la precarietat associada al procés migratori, deguda a les situacions administratives irregulars, les dificultats per trobar habitatge i ocupació, i la fragilitat de les xarxes de suport. La incapacitat de pagar paquets de dades o d'accedir a dispositius més potents que un *smartphone* afecta en gran manera al desenvolupament de competències digitals i la diversitat d'usos.

Encara que el temps d'ús de les aplicacions preferides per aquest col·lectiu és notable, la diversitat és molt baixa. Aquests usos sí que actuen en certa manera com un mitjà d'inclusió social amb el suport de l'entorn. Ara bé, no necessàriament els permeten millorar de manera significativa la seva situació social, laboral o econòmica.

Rebre formació en competències digitals adaptada a les seves necessitats destaca com una prioritat per a aquestes dones. I és que les habilitats digitals limitades no només són un obstacle per a l'adquisició de nous coneixements, sinó que representen un risc per a la seva seguretat personal, en augmentar la vulnerabilitat davant de possibles estafes i enganys.

D'altra banda, **certes normes culturals i els rols de gènere tradicionals poden contribuir a eixamplar la bretxa de gènere** en l'accés, la utilització i la capacitat de desenvolupar habilitats digitals. És important reconèixer aquestes diferències i treballar cap a la creació d'entorns més inclusius i equitatius. Si bé aquest estudi revela que en el col·lectiu de dones marroquines hi havia més control de les seves parelles sobre l'ús de dispositius, és necessari abordar aquestes observacions amb precaució, ja que la mostra és reduïda.

Finalment, cal ressaltar que **la col·laboració entre les entitats locals, els serveis municipals i les dones d'aquest col·lectiu es revela com un factor crític** per dissenyar i implementar solucions efectives que abordin les bretxes digitals. Durant la sessió de codisseny, es van elaborar propostes pràctiques i col·laboratives. La coordinació eficaç dels recursos disponibles, juntament amb la designació de figures de referència dins de la comunitat, emergeixen com a elements clau a l'hora de construir un futur digital més igualitari i prometedor.

ALTRES

Bibliografia

Agraïments

BIBLIOGRAFIA

³ Centre d'Estudis Demogràfics. (s.f.). <https://ced.cat/>

¹³ Domínguez Alegría, G. (2018). Impacto de las Brechas Digitales en la Población Extranjera. Accem. Madrid: Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.

⁹ Fajul, G. i Gálvez-Iniesta, I. (2020). Extranjeros, sin papeles e imprescindibles: Una fotografía de la inmigración irregular en España. Revista Española de Investigaciones Sociológicas, 170, 133-154.

¹⁵ Gómez Crespo, M. L. i De la Torre Cuellar, I. (2021). Brecha digital social y defensa de los derechos humanos. Análisis cualitativo. España.

^{1;11} Institut Opinòmetre, Mobile World Capital Barcelona, Ajuntament de L'Hospitalet. (2022). Enquesta de Bretxa Digital a L'Hospitalet. Informe de resultats 2022.

^{4;5;7} Institut d'Estadística de Catalunya. (s.f.). El municipi en xifres: L'Hospitalet de Llobregat. <https://www.idescat.cat/emex/?id=081017>

^{2;6;14} Margarit Segura, D. (2008). La inmigración latinoamericana en L'Hospitalet de Llobregat: una mirada desde lo cotidiano. Universitat Autònoma de Barcelona.

¹⁰ Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital. (2023). Brecha digital de género 2023. Observatorio Nacional de Tecnología y Sociedad.

^{8;12} Monguí Monsalve, M., Cáceres Arévalo, P. i Ezquiaga Bravo, A. (2022). Libro blanco sobre la situación de las mujeres inmigrantes en el sector del trabajo del hogar y los cuidados en España. Dykinson, S.L.

¹⁶ Penalva Verdú, C., Alaminos Chica, A., Francés García, F. J. i Santacreu Fernández, Ó. A. (2015). La investigación cualitativa: técnicas de investigación y análisis con Atlas.ti.

AGRAÏMENTS

AUTORIA

Agostina Bianchi, especialista en salut, Science For Change

Mireia Ros, especialista en salut, Science For Change

COORDINACIÓ

Angie Carrasco, especialista en innovació social, Fundació Mobile World Capital Barcelona

Marc Payola, responsable del Tech4Good Lab, Fundació Mobile World Capital Barcelona

TRADUCCIÓ, EDICIÓ I DISSENY

Marta Campo, traductora, editora i correctora

Manuela Moulian, dissenyadora i maquetadora

ASSOCIACIONS I ENTITATS LOCALS

Elena Linares, Associació Cultura Tretze

Xenia Mejía, Fundació Akwaba

SERVEIS MUNICIPALS DE L'HOSPITALET

Mariví Mur, Centre d'Atenció i Informació a la Dona (CAID)

Marta Boldú, Centre d'Atenció i Informació a la Dona (CAID)

Raúl Izquierdo, Secció d'Anàlisi, Prospectiva i Dades obertes

Mari Carmen García Calvillo, Secció d'Anàlisi, Prospectiva i Dades obertes

Aquest informe s'ha de citar de la manera següent:

Mobile World Capital Barcelona, Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat. (2025). Estudi qualitatiu sobre bretxes digitals, 2024. Col·lectiu: dones migrades que treballen en el sector de les cures. Barcelona, Espanya

